

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

ด้วยปัจจุบันนี้เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเมือง จนกล่าวได้ว่าปัจจุบันนี้เป็นยุคของสังคมสารสนเทศ หรือที่เรียกว่ายุคไอที แต่ในขณะเดียวกันเทคโนโลยีก็เปรียบเสมือนดาบสองคม หากมีผู้มีความรู้ความสามารถนำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปใช้ในทางที่มีขอบ ย่อมจะเกิดความเสียหายแก่สังคมได้ไม่มากนักน้อย

จากความเจริญทางด้านเทคโนโลยีดังกล่าวได้นำไปสู่รูปแบบการติดต่อสื่อสารรูปแบบใหม่ ทำให้บุคคลที่อยู่ไกลกันแม้คนละซีกโลกสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้เพียงระยะเวลาแค่เสี้ยววินาที โดยข้อจำกัดทางระยะทางไม่สามารถเข้ามาเป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารได้เลย เสมือนโลกนี้ไร้พรมแดน ซึ่งเราเรียกการสื่อสารรูปแบบใหม่นี้ว่า “ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต” การสื่อสารรูปแบบใหม่นี้เป็นการติดต่อสื่อสารที่เหมือนอยู่ต่อหน้ากันจริง ๆ เพราะผู้ติดต่อสื่อสารสามารถติดต่อผ่านกันได้ทั้งภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และสามารถโต้ตอบกันได้ทันทีทันใด จากข้อดีดังกล่าวนี้เองทำให้มีผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นเพิ่มมากขึ้นทุกปี ปัจจุบันนี้มีผู้ใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากถึง 500 กว่าล้านคน เปรียบเสมือนว่าผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นสังคมใหม่อีกสังคมหนึ่ง และเมื่อมีสังคมใหม่เกิดขึ้นการเกิดอาชญากรรมจึงเป็นสิ่งที่คนในสังคมนั้นไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้

อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่กระทำผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีลักษณะที่แตกต่างจากการประกอบอาชญากรรมในรูปแบบดั้งเดิมมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเกิดของอาชญากรรมที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่งในโลก ผู้กระทำความผิดไม่จำเป็นต้องเดินทางไปยังสถานที่ความผิดเกิดขึ้น ทำให้ผู้กระทำความผิดกับผู้ที่ได้รับความเสียหายไม่จำเป็นต้องเห็นหน้ากันมาก่อน การกระทำความผิดเกิดขึ้นเพียงใช้เวลาเพียงเล็กน้อย สามารถเข้าถึงกลุ่มคนได้เป็นจำนวนมากและกว้างขวาง ส่งผลให้การประกอบอาชญากรรมโดยผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตกำลังจะกลายเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่ทุกคนจะได้รับผลกระทบจากการกระทำดังกล่าวไม่มากนักน้อย

การประกอบอาชญากรรมที่กระทำผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีมากมายหลายรูปแบบ เช่น การเล่นเกมพนันทางอินเทอร์เน็ต การเผยแพร่ภาพลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ต การหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต การเจาะระบบ เป็นต้น ซึ่งอาชญากรรมที่กำลังเป็นที่นิยมอยู่ในปัจจุบันนี้ คือ การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต โดยปกติแล้วการหลอกลวงเป็นอาชญากรรมรูปแบบหนึ่งที่คนในสังคมรู้จักกันเป็นอย่างดี แต่เมื่ออาชญากรนำการหลอกลวงไปกระทำโดยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อให้เกิดการหลอกลวงในรูปแบบใหม่ซึ่งแตกต่างไปจากการหลอกลวงในรูปแบบเดิม และเนื่องจากข้อดีของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงกลุ่มบุคคลได้อย่างทั่วถึง โดยไม่มีข้อจำกัดทางระยะทางและเวลา ทำให้การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตขยายตัวเพิ่มมากขึ้นขณะ อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศและของโลกเป็นอย่างมากและเป็นความเสียหายในวงกว้าง

การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตมีหลายรูปแบบ เช่น การหลอกลวงเกี่ยวกับการโอนเงินจากประเทศไนจีเรีย (Nigerian Money Offer) การหลอกลวงเกี่ยวกับการทำงานที่บ้าน (Work at Home) การหลอกลวงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (Travel Fraud) การหลอกลวงเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ (Pyramid Scheme) การหลอกลวงเกี่ยวกับการซื้อขายหรือประมูลสินค้าออนไลน์ (General Merchandise/Auctions Online) การหลอกลวงเกี่ยวกับบัตรเครดิต (Credit Card) ซึ่งการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตสามารถเกิดขึ้นได้ แม้ผู้หลอกลวงและผู้ถูกหลอกลวงจะไม่เคยเห็นหน้ากันหรือไม่จำเป็นต้องรู้จักกัน สำหรับวิธีการกระทำการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตสามารถกระทำได้หลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการหลอกลวงผ่านทางเว็บไซต์ (Web Site) การหลอกลวงผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail) การหลอกลวงผ่านทางกระดานข่าว (Web Board) การหลอกลวงผ่านทางห้องสนทนาอินเทอร์เน็ต (Chat Room)

ส่วนใหญ่แล้วผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ หรือที่เรารู้จักกันดี " โจรเสื้อสูท" (White Collar Crime) ซึ่งอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตได้สร้างความเสียหายให้แก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก และเนื่องจากการประกอบอาชญากรรมดังกล่าวเป็นอาชญากรรมไร้พรมแดน ประเทศไทยจึงได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมดังกล่าวด้วย ซึ่งนับได้ว่าอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตกำลังจะกลายเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่งที่เป็นภัยอันตรายต่อระบบเศรษฐกิจของโลกและประเทศเป็นอย่างมาก

เมื่อย้อนกลับมาดูกฎหมายของประเทศไทยในการปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต จะพบว่าประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่จะปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ดังนั้นหากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษตามที่ประมวลกฎหมายอาญากำหนดไว้ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยนั้นมีใช้มานานแล้วตั้งแต่สมัยเทคโนโลยีการสื่อสารยังไม่เจริญเท่าทุกวันนี้ ประกอบกับประมวลกฎหมายอาญามุ่งจะคุ้มครองวัตถุที่มีรูปร่างเท่านั้น นอกจากนั้นการดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ รวมทั้งกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยังยึดติดกับระบบเขตแดน ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตจะพบว่าเป็นการกระทำในโลกที่ไร้พรมแดน และวัตถุที่ผู้กระทำความผิดมุ่งหมายกระทำต่อก็แตกต่างจากอาชญากรรมรูปแบบเดิม คือ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญากับการปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตประสบปัญหาอยู่หลายประการ นอกจากนี้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถความชำนาญทางด้านเทคโนโลยี ในขณะที่องค์กรบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมทางด้านบุคลากรขาดผู้มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ และยังขาดการเอาใจใส่จากหน่วยงานของรัฐอีกด้วย

ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอาญาที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันกับการปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ผู้เขียนขอสรุปเป็นประเด็นปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายสารบัญญัติ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดว่าการกระทำและการไม่กระทำอย่างใดเป็นความผิด และจะลงโทษหรือใช้วิธีการอย่างใดแก่การกระทำอันเป็นความผิดนั้น

1.1 ปัญหาเรื่องผู้กระทำความผิด เนื่องจากกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่กำหนดโทษไว้ การที่จะลงโทษบุคคลใดได้นั้นจะต้องปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิด ทำให้เกิดปัญหาว่าใครบ้างถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดและต้องได้รับโทษ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) จะต้องรับผิดตามกฎหมายหรือไม่ หรือกรณีที่ผู้หลอกลวงแอบแฝงใช้เว็บไซต์อื่นที่ถูกกฎหมาย เช่น การหลอกลวงเกี่ยวกับการประมูลสินค้าออนไลน์ ผู้หลอกลวงไม่จำเป็นต้องเปิดเว็บไซต์ของตัวเอง เพียงแต่สมัครเป็นสมาชิกกับเว็บไซต์ที่เปิดให้บริการประมูลสินค้าออนไลน์ ก็สามารถจะหลอกลวงคนทั้งโลกได้ ปัญหาคือผู้เป็นเจ้าของเว็บไซต์หรือผู้ดูแลเว็บไซต์ดังกล่าวจะต้องมีความรับผิดชอบการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นหรือไม่

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับฐานความผิดตามกฎหมายอาญา เนื่องจากกฎหมายอาญา เป็นกฎหมายที่มีโทษซึ่งกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น การจะลงโทษ ผู้กระทำความผิดได้จะต้องมีกฎหมายกำหนดไว้ ตามหลักกฎหมาย “ไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” (Nulla Poena Sine Lege) กรณีที่ตีบทกฎหมายบัญญัติไว้ไม่ชัดเจน การตีความกฎหมายก็ต้อง เป็นการตีความอย่างเคร่งครัด จะอาศัยหลักกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่ง (Analogy) มาตีความ กฎหมายให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษไม่ได้

เมื่อกฎหมายอาญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นกฎหมายที่ใช้มาเป็นระยะเวลายาวนาน ตั้งแต่ยังไม่มีเทคโนโลยีสื่อสารในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเช่นในปัจจุบันนี้ ย่อมทำให้เกิด ปัญหาในการนำกฎหมายมาบังคับใช้กับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวง ทางอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์ ที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 บัญญัติว่าต้องมีการ “เอาไป” อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความผิด และวัตถุที่ กฎหมายมุ่งคุ้มครองก็คือ “ทรัพย์” แต่การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตบางกรณีไม่ได้มีการเอาไป ซึ่งทรัพย์แต่อย่างใด เพียงแต่เป็นการคัดลอกเท่านั้นเอง ประกอบกับวัตถุที่ผู้กระทำความผิด มุ่งหมายกระทำต่อก็คือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น ซึ่งยังไม่มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะถือว่าเป็นทรัพย์หรือไม่ หากวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 137 บัญญัติว่า ทรัพย์ได้แก่วัตถุมีรูปร่าง ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไม่ใช่วัตถุที่มีรูปร่าง จึงไม่ถือว่าเป็นทรัพย์อันเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์ได้ กรณีนี้ศาลจะสามารถ ลงโทษผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ หรือว่าศาลจะตีความขยายความคำว่า “ทรัพย์” หมายรวมถึง ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยเหมือนเช่นที่เคยมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 ตัดสินว่ากระแสไฟฟ้า เป็นทรัพย์ที่สามารถลักได้

นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ความผิดฐานฉ้อโกง ได้กำหนด องค์ประกอบความผิดว่า “ผู้ใดโดยทุจริต ... ได้ไปซึ่งทรัพย์สินของผู้ถูกหลอกลวง ...” สิ่งที่ผู้กระทำความผิดได้รับไปจะต้องเป็นทรัพย์สิน ผู้กระทำจึงจะมีความผิดฐานฉ้อโกง ทำให้เกิด ปัญหากรณีการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตบางประเภท เช่น การหลอกลวงเกี่ยวกับการให้ข้อมูล (Information Service) ที่ผู้กระทำความผิดหาได้ไปซึ่งทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดไม่ แต่ สิ่งที่ผู้กระทำความผิดได้ไปคือบริการ ซึ่งได้มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาว่าบริการไม่อยู่ในความหมาย ของคำว่าทรัพย์สินอันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานฉ้อโกงแต่อย่างใด ดังนั้น ผู้กระทำความผิด จึงไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย

จากปัญหาที่ประมวลกฎหมายอาญานี้ไม่สามารถปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตได้ทุกประเภท ทำให้อาชญากรไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย อันจะส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก และยังทำให้ต่างประเทศไม่มีความเชื่อมั่นที่จะมาลงทุนในประเทศไทย เพราะเกรงว่าหากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ประเทศไทยจะไม่มีสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายได้

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษ จะเห็นได้ว่ากฎหมายอาญาได้กำหนดโทษสำหรับลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงไว้ต่ำมาก ความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้กลอุบายตามมาตรา 334 กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกพันบาท ความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษที่ประมวลกฎหมายอาญากำหนดไว้ไม่เหมาะสมกับผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกิดความเกรงกลัวกับบทลงโทษของกฎหมาย อันเป็นการไม่สมประสงค์แห่งวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่ตักเตือนการข่มขู่ให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิด หรือว่าเกิดความหลาบจำ

2. ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายวิธีสบัญญัติ เป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับวิธีการสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้อง พิจารณา และลงโทษผู้กระทำความผิด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือกฎหมายที่กำหนดขั้นตอนเกี่ยวกับการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั่นเอง

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้โลกไร้พรมแดน ผู้กระทำความผิด การกระทำความผิด และผลของการกระทำความผิดไม่จำเป็นต้องเกิดในประเทศเดียวกัน อาจจะอยู่คนละประเทศเลยก็ได้ ส่งผลให้เกิดปัญหาในเรื่องเขตอำนาจศาลที่ยึดอยู่กับหลักเขตอำนาจเหนือรัฐ (Jurisdiction of State) เมื่อผู้กระทำความผิดอยู่ประเทศหนึ่ง กระทำความผิดเกิดขึ้นที่ประเทศหนึ่ง (ซึ่งก็เกิดขึ้นได้ กรณีที่ผู้กระทำความผิดใช้เซิร์ฟเวอร์ในอีกประเทศหนึ่ง) และผลแห่งการกระทำความผิดเกิดขึ้นในอีกประเทศหนึ่ง เช่นนี้ศาลของประเทศใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคดีลงโทษจำเลย

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนในคดีอาญา เป็นปัญหาเช่นเดียวกันกับเรื่องเขตอำนาจศาลเพราะการสอบสวนในคดีอาญาก็ยึดติดกับสถานที่มูลคดีเกิดหรือเชื่อหรืออ้างว่าเกิดในท้องที่นั้นเช่นกัน หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ใครจะเป็นผู้มีอำนาจสอบสวนในคดีนั้น ปัญหาเกี่ยวกับการสืบหาตัวผู้กระทำความผิด เนื่องจากผู้หลอกลวงและผู้ถูกหลอกลวงไม่จำเป็นต้องรู้จักกัน จึงเป็นการยากที่สืบหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายได้ ปัญหาการค้นหาวยานหลักฐาน เนื่องจากพยานหลักฐานส่วนใหญ่จะอยู่ที่ผู้กระทำความผิดและการกระทำความผิดมักเกิดในที่ลับตาคน การค้นเพื่อหาวยานหลักฐานจะต้องขออนุญาตค้น ต้องใช้ระยะเวลา ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถทำลายหลักฐานได้ ปัญหาเรื่องการขออนุญาตค้นเพื่อนำพยานหลักฐานมาลงโทษจำเลยได้นั้น กฎหมายกำหนดว่าให้ค้นเฉพาะบุคคลหรือสิ่งของเท่านั้น ปัญหาจึงเกิดว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในรูปของกระแสไฟฟ้าจะถือว่าเป็นสิ่งของตามนิยามมาตรา 2(18) ของประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ และในหมายค้นจะต้องระบุว่าค้นอะไร ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าจะระบุได้หรือไม่ว่าจะไปค้นหาอะไร นอกจากนี้ยังมีปัญหากรณีที่ผู้กระทำความผิดอยู่ต่างประเทศ การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ การหาและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ถึงความผิดของจำเลย จะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งต้องเป็นตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาที่กำหนดว่าการให้ความร่วมมือจะต้องมีสนธิสัญญากำหนดไว้และต้องเป็นการกระทำนั้นจะต้องมีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดของทั้งสองประเทศเว้นแต่สนธิสัญญาจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือกรณีไม่มีสนธิสัญญาจะต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่ารัฐผู้ร้องขอก็จะให้ความช่วยเหลือเช่นเดียวกันหากประเทศไทยต้องการความช่วยเหลือเช่นนั้น ซึ่งการกระทำตามขั้นตอนของการขอความร่วมมือระหว่างประเทศนั้นจะต้องใช้ระยะเวลานาน ทำให้ผู้กระทำความผิดรู้ตัวและทำลายพยานหลักฐานไปจนหมดสิ้นแล้ว นอกจากนั้นเมื่อรู้ตัวผู้กระทำความผิดแล้ว การที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดซึ่งอยู่ต่างประเทศมาลงโทษในประเทศไทยได้จะต้องเป็นไปตามหลักการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งจะติดปัญหาที่ว่ารัฐผู้ได้รับการร้องขออาจจะไม่ยอมส่งผู้กระทำความผิด หากผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนชาติเดียวกับรัฐผู้ถูกขอ

2.3 ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทยไม่ได้กำหนดการรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้ทำให้เกิดปัญหาในการนำสืบพยานหลักฐานว่าจะถือว่าพยานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานประเภทใด และวิธีการนำสืบเป็นอย่างไร ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เห็นว่ามีเมื่อถึงลักษณะของการนำสืบที่ต้องการนำสืบถึงเนื้อความที่ปรากฏอยู่ในพยานหลักฐานจึงน่าจะถือว่าพยานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานลักษณะเดียวกับพยานเอกสาร ปัญหาที่

ตามมาคือกฎหมายกำหนดว่าการนำสืบพยานเอกสารต้องนำสืบต้นฉบับ และต้องส่งต้นฉบับให้คู่ความด้วย สำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ อะไรคือต้นฉบับและอะไรคือสำเนา หรือข้อมูลที่อยู่ในแผ่นดิสก์ซึ่งสามารถพิมพ์ออกมาได้ก็ครั้งก็ได้ โดยจะไม่เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการพิมพ์ครั้งแรกหรือครั้งต่อไปเลย สิ่งที่พิมพ์ออกมาได้หรือ printout จะถือว่าเป็นเอกสารต้นฉบับหรือไม่ นอกจากนั้นพยานหลักฐานที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลงได้ง่าย และไม่หลงเหลือร่องรอยแห่งการแก้ไขเหมือนเช่นแก้ไขพยานหลักฐานอื่น ๆ อันจะทำให้เกิดปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานว่าศาลจะรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวเพื่อลงโทษจำเลยหรือไม่ และในการนำสืบนั้นโจทก์จะต้องนำสืบสิ่งใดบ้าง แค่นั้น และเพียงใด นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่นำสืบอีกด้วย เพราะข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นการบันทึกข้อมูลโดยอาศัยการจัดระเบียบของกระแสแม่เหล็กไฟฟ้าเท่านั้น การที่จะเข้าใจพยานหลักฐานดังกล่าวได้ บางครั้งจำเป็นต้องอาศัยพยานผู้เชี่ยวชาญ การพิเคราะห์ในคดีอาญามาเบิกความเห็นประกอบการพิจารณาลงโทษจำเลยด้วย

2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อให้ศาลลงโทษจำเลย ประเทศไทย ใช้ระบบกล่าวหา คือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้กล่าวหาเป็นผู้นำสืบพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดจริงตามที่ผู้กล่าวหากล่าวอ้าง ซึ่งจะพบปัญหาเนื่องจากผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การที่จะหลงเหลือร่องรอยการกระทำความผิดก็แทบจะไม่มี ทำให้ผู้กล่าวอ้างไม่สามารถหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ และการที่ศาลจะวินิจฉัยลงโทษจำเลยได้นั้นกฎหมายกำหนดว่าผู้กล่าวหาจะต้องพิสูจน์ให้ศาลเชื่อโดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง หากข้อเท็จจริงฟังได้ไม่ชัด ศาลจะพิพากษายกฟ้อง ซึ่งทำให้การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษในคดีอาชญากรรมดังกล่าวเป็นไปได้ยากมาก

3. ปัญหาเกี่ยวกับองค์การผู้บังคับใช้กฎหมาย การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตนั้นผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี ในขณะที่เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยยังขาดความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีดังกล่าว ทำให้การสืบสวนสอบสวนเป็นไปได้ยากลำบาก เพราะไม่รู้ถึงขั้นตอนการกระทำความผิดว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และจะหาตัวผู้กระทำความผิดได้ด้วยวิธีใด และอะไรคือพยานหลักฐานที่จะเอามาพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดจริง นอกจากนี้ยังขาดการเอาใจใส่จากตัวเจ้าหน้าที่เอง เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องไกลตัว ไม่เห็นถึงความเสียหายร้ายแรงที่เกิดขึ้น ประกอบกับหน่วยงานภาครัฐยังไม่ได้ตื่นตัวกับ

อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เท่าที่ควร จึงทำให้อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย ถูกละเลย เป็นช่องทางให้กับกลุ่มอาชญากรดังกล่าวกระทำความผิดได้ง่ายขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากสภาพปัญหาในการนำประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับในปัจจุบัน มาปรับใช้กับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตนั้นมากมายหลายประการ จึงควรที่จะมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ แต่เนื่องจากการปราบปรามอาชญากรรมเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ หากต้องการขจัดอาชญากรรมดังกล่าวให้หมดสิ้นไป ผู้เขียนเห็นว่าจะต้องพิจารณาถึงแนวทางในการป้องกันการประกอบอาชญากรรมดังกล่าวด้วย เพื่อให้การปราบปรามอาชญากรรมดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อป้องกันมิให้มีบุคคลต้องตกเป็นเหยื่อสำหรับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวทางต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

6.2.1 มาตรการในการปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต

มาตรการหนึ่งที่สำคัญในการปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตคือ มาตรการทางกฎหมาย ซึ่งในหลาย ๆ ประเทศได้มีกฎหมายเพื่อปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศออสเตรเลีย ประเทศแคนาดา เป็นต้น สำหรับประเทศไทยขณะนี้กำลังยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ซึ่งได้บัญญัติความผิดฐานฉ้อโกงเป็นฐานความผิดด้วย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังไม่สามารถปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตได้ทุกรูปแบบ ดังนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

(1) เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 12 แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. เกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยให้หมายรวมถึง การใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ หรือการใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วย เนื่องจากการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตบางรูปแบบนั้นผู้กระทำความผิดใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ถูกต้อง ไม่สมบูรณ์ หรือไม่มีอำนาจโดยชอบ เช่น การหลอกลวงเกี่ยวกับการลงทุน (Investment Scams) การหลอกลวงเกี่ยวกับทุนการศึกษา (Scholarship

Scams) ที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งถือว่าข้อมูลดังกล่าว เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผล ด้วย วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แล้ว

(2) เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ที่กำหนดวัตถุประสงค์แห่งการกระทำความผิดไว้แค่ “ประโยชน์ ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน” เป็น “เงิน ทรัพย์สิน หรือบริการ” พร้อมทั้งให้กำหนดนิยามคำว่า “ทรัพย์สิน” ให้หมายความรวมถึงข้อมูลที่ได้ประมวลผล หรือได้ผลิตขึ้นด้วยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ กับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในรูปแบบ ซึ่งทั้งมนุษย์และเครื่องจักรกลต่างก็สามารถที่จะอ่านเข้าใจได้ รวมทั้งวัตถุมีรูปร่างหรือไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาได้อื่น ๆ เพื่อมิให้ต้องเกิดปัญหาในการตีความว่าประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน มีความหมายแค่นั้น เพียงใด

(3) เห็นควรกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ตามทฤษฎีการทดแทน (Retributive Theory) และเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวที่จะถูกลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งโทษที่จะกำหนดไว้ คือ โทษจำคุก ซึ่งเป็นโทษ ที่จำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล โดยควรที่จะกำหนดโทษจำคุกไว้สูงสุดสิบห้าปี ซึ่งเป็นโทษจำคุก ที่สูงกว่า ที่กำหนดในความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากความเสียหาย ที่เกิดขึ้นจากการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตมีจำนวนมาก และเป็นวงกว้าง นอกจากนั้นเนื่องจาก อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตเป็นอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจประเภทหนึ่ง que ผู้กระทำความผิดจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นจำนวนมาก ดังนั้น โทษที่ควรนำมาใช้ประกอบกับโทษจำคุก จึงควรเป็นโทษที่บังคับเกี่ยวกับทรัพย์สิน อันได้แก่ โทษปรับ โดยควรกำหนดโทษปรับให้มีอัตราสูงเช่นกัน

(4) ควรนำมาตรการการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาบังคับใช้ไว้ด้วย เนื่องจากเป็นมาตรการหนึ่งที่สำคัญที่ข่มขู่ให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวและหลาบจำด้วย เพราะการริบทรัพย์สินเป็นการกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สิน ของบุคคล ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องสูญเสียทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือมีไว้เป็น ความผิดทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันการริบทรัพย์สินมีลักษณะของวิธีการรักษาความปลอดภัยด้วย คือไม่ให้ผู้กระทำความผิดนำทรัพย์สินนี้เป็นทุนทรัพย์ในการกระทำความผิดอื่นอีก หรือไม่สามารถ นำทรัพย์สินนี้ไปขยายอิทธิพลได้ นอกจากนี้การริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังสามารถ

กระทำได้โดยง่าย เนื่องจากกฎหมายได้กำหนดข้อสันนิษฐานว่าหากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับหรือเคยเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือได้รับมาโดยไม่สุจริต ซึ่งพนักงานอัยการเพียงนำสืบให้เข้าข้อสันนิษฐานว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด จากนั้นผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์จะต้องพิสูจน์หรือแสดงข้อเท็จจริงหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าว ซึ่งถ้าศาลเชื่อหรือฟังขึ้นก็จะเป็นผลให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สินนั้น แต่ถ้าศาลไม่เชื่อข้อเท็จจริงที่แสดงต่อศาล ศาลก็จะสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน และในการนำสืบเพื่อรับทรัพย์สินนั้นเป็นการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ถ้าฝ่ายใดมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากกว่า ฝ่ายนั้นก็ชนะไปหาต้องนำสืบให้ศาลเชื่อจนสิ้นสงสัยเหมือนการรับทรัพย์ทางอาญาไม่ ดังนั้นเพื่อให้สามารถนำมาตรการรับทรัพย์ตามกฎหมายฟอกเงินมาใช้ได้ จึงควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้กำหนดอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นหนึ่งในความผิดมูลฐานด้วย

(5) เห็นควรเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. มีกฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติด้วย เพื่อให้กฎหมายฉบับดังกล่าวสมบูรณ์ในตัวเอง เช่นเดียวกับที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติทั้งในส่วนของกฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน ทั้งนี้ ผู้เขียนยังเห็นว่าการเพิ่มเติมกฎหมายวิธีสบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจะเป็นการง่ายและสะดวกกว่าการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอีกด้วย โดยในส่วนของกฎหมายวิธีสบัญญัติที่ควรเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้เขียนขอเสนอ ดังนี้

(5.1) มาตรการผลักภาระการพิสูจน์ให้กับจำเลย เนื่องจากผู้กระทำความผิดอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีกรรมเชิงวิชาชีพ ชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ทำให้การหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำความผิดเป็นไปได้ยาก ประกอบกับส่วนใหญ่ผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้ครอบครองพยานหลักฐานดังกล่าวทั้งหมด ทำให้โจทก์ไม่สามารถนำพยานหลักฐานมายืนยันข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดพิสูจน์ให้ศาลเห็นอย่างแน่ชัดว่าจำเลยกระทำความผิดจริง คงเป็นได้ยากลำบาก ดังนั้นจึงควรจะต้องมีการกำหนดข้อสันนิษฐานขึ้น โดยผลักภาระการพิสูจน์ให้แก่จำเลย (Reverse Burden of Proof) แทนที่โจทก์จะต้องพิสูจน์ความจริงอย่างปราศจากข้อสงสัยก็นำสืบเพียงให้เห็นข้อเท็จจริงอันเป็นเงื่อนไขแห่งข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย ต่อจากนั้นเป็น

หน้าที่ของจำเลยต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานนั้น หากจำเลยไม่นำพยานหลักฐานมาสืบให้เห็นเป็นอย่างอื่นได้ ศาลก็ต้องรับฟังข้อเท็จจริงตามข้อสันนิษฐานและตัดสินลงโทษจำเลยโดยผลของข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย ทำให้สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้

(5.2) การรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจาก การพิจารณาคดีของศาลเกี่ยวกับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต คงจะไม่สามารถหลีกเลี่ยง พยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ และในปัจจุบันนี้ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายกำหนด ให้สามารถรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในคดีอาญาได้ ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่า ควรที่จะกำหนดให้มีบทบัญญัติรับรองการอ้างข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐาน ในศาลได้ โดยบทบัญญัติดังกล่าวควรจะได้กำหนดถึงความหมายของพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ วิธีการอ้างและวิธีการนำเสนอข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในศาล รวมถึงวิธีการนำสืบพยานหลักฐานเช่นว่านั้นด้วย ซึ่งในการแก้ไขกฎหมายนั้นผู้เขียนเห็นว่า น่าจะนำกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาหรือประเทศอังกฤษมาเป็นแม่แบบสำหรับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลักษณะพยานของไทย เนื่องจากระบบวิธีพิจารณาความและ กฎเกณฑ์ทางกฎหมายลักษณะพยานในหลายเรื่องของไทยได้รับอิทธิพลจากกฎหมาย คอมมอนลอว์ นอกจากนี้เนื่องจากพยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลงได้โดยง่ายและไม่ทิ้งร่องรอยไว้ให้ตรวจสอบได้ ทำให้ศาลอาจจะไม่เชื่อถือ พยานหลักฐานดังกล่าว หรือไม่รับฟังพยานหลักฐานเพื่อลงโทษจำเลยได้ เพื่อมิให้เกิดปัญหา ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องใช้พยานชำนาญการพิเศษ หรือพยานผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญาอธิบาย เหตุผลประกอบการตรวจพิสูจน์หรือให้ความเห็น ซึ่งคนธรรมดาไม่มีความรู้ในวิทยาการแขนงนั้น ได้เห็นคล้อยตามด้วย

(6) เห็นควรจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมทาง คอมพิวเตอร์โดยตรง สำหรับประเทศไทยผู้ปฏิบัติหน้าที่บังคับใช้กฎหมายยังไม่มีความรู้ เกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ดีพอ แต่มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติงานในสิ่งที่ตนเองไม่รู้รัก และยังไม่มีความชัดเจนให้ถือปฏิบัติตาม ทำให้ผู้ปฏิบัติขาดความกล้าที่จะเข้าไปทำ การสืบสวนสอบสวนในคดีหรือหากว่าผู้นั้นจะเข้าไปทำการสืบสวนสอบสวนโดยไม่มีความรู้ ก็อาจ กลายเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรูปคดีหรือเป็นผู้ทำลายพยานหลักฐานสำคัญทางคดีเสียเอง เนื่องจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้ ผู้ปฏิบัติจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความชำนาญและ มีความสามารถเพียงพอในการที่จะปราบปรามอาชญากรรมดังกล่าว ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมี การดำเนินการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติ ทั้งพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ และศาล อันเป็นการแก้ไขในระยะสั้น และเพื่อให้สอบสวนดำเนินคดีในความผิดประเภทนี้ได้

อย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะมีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกับที่มีหน่วยงานเฉพาะที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมให้หน่วยงานดังกล่าวมีความร่วมมือกับต่างประเทศ ทั้งโดยสนธิสัญญาเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศหรือโดยวิธีการอื่นในการสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีและการป้องปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

6.2.2 มาตรการในการป้องกันการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต

การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตเป็นการกระทำความผิดที่สามารถแพร่หลายไป สู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้อย่างสะดวก รวดเร็วจนยากที่จะควบคุมป้องกัน แม้หลายประเทศ จะได้มีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อปราบปรามการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะนำกฎหมายดังกล่าวมาแก้ไขปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ผู้เขียนเห็นว่าเพื่อให้อาชญากรรมดังกล่าวหมดสิ้นไปควรที่จะแสวงหามาตรการ ป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นด้วย เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีมาตรการในการป้องกันการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต โดยการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ ความรู้ เนื่องจากสามารถเข้าถึงประชาชนทั่วไปได้อย่างรวดเร็วเช่นเดียวกับการหลอกลวง ทางอินเทอร์เน็ต เช่น การให้ความอบรมทางอินเทอร์เน็ต การเปิดเว็บไซต์ของสมาพันธ์คุ้มครอง ผู้บริโภคแห่งชาติ (FTC) เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต คดีที่เคยเกิดขึ้น ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย และมีการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเป็นมาตรการที่สำคัญ ในการป้องกันการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต จึงเสนอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการหลอกลวงทาง อินเทอร์เน็ต รวมทั้งวิธีการป้องกันจากการหลอกลวงอินเทอร์เน็ต การให้ความคุ้มครองตาม กฎหมาย ซึ่งในปัจจุบันนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการรับแจ้งเว็บไซต์ผิดกฎหมายแล้ว ที่ www.police.go.th ทั้งนี้ ควรจะร่วมมือกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ แห่งชาติและสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้การป้องกันอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดย เฉพาะการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น